

İŞÇİ DAYANIŞMASI GELİŞTİRİLMELİ

Aydınlık Gazetesi, 12 Kasım 2019

Yıldırım Koç

Kapitalizmin insanlığa ve halkımıza verdiği en önemli zararlardan biri, insanlar arasındaki geleneksel dayanışma, dostluk, komşuluk, yoldaşlık ilişkilerini tahrip etmesidir; insanları bencil ve bireyci yapmasıdır, yalnızlaştırmasıdır.

Ancak kapitalizm kendi zıddını da geliştirir. Kapitalizmin bireycileştirdiği insanlar, bazı durumlarda, daha bilinçli bir bütünlüğe yönelir.

Türkiye'nin geleneksel dostluğunun temelinde, yüzyıllar boyunca tarım teknolojilerinin insanları yardımlaşmaya zorlayan geriliği yatıyordu. Kentlerdeki Ahi ve ardından lonca örgütlenmelerindeki yarenlik ve dostluk da üretim ve pazarlama sürecindeki zorunlu işbirliğinin sonucuydu.

Kapitalizm ve gelişen teknolojiler, devraldığımız bu güzel dayanışma geleneğini tahrip etti. Ancak diğer taraftan da farklı düzeyde bir dostluğun önkoşullarını oluşturdu. Bu süreci, bilinçli çabalarla hızlandırmak ve pekiştirmek gerekli.

KAPİTALİZMİN EKONOMİK KRİZLERİ VE DAYANIŞMA ZORUNLULUĞU

Kapitalizm kriz demektir. Türkiye'de de giderek derinleşen bir ekonomik kriz yaşıyoruz. Bu kriz, daha önceleri birçok kez yazdığım gibi, 1991, 1994, 1998-2002 ve 2008 krizlerinden daha derin ve kapsamlı.

Ekonomik kriz derinleştikçe hak kaybına uğratılan işçi sayısı hızla artıyor. Hak kaybına uğrayanların bazıları buna eylemle yanıt veriyor; bazılarıysa sessizce kaybını kabulleniyor.

Damdan düşenin halinden damdan düşen anlar.

Ancak henüz damdan düşmemiş olanlar, daha önce damdan düşmüş olanların halinden yeteri kadar anlamıyor. Damdan düşmeyi onlara da anlatmak, henüz damdan düşmemiş olanların damdan düşenlerin yardımına koşmalarını sağlamak gerekiyor.

İnsanları hayat eğitir; ancak bazı deneyimlerin aktarılması ve hatırlatılması, hayatın öğretmenliğini kolaylaştırır.

İşyerinin önünde eylem yapan işçilerin ziyaret edilmesi, onların bazı ihtiyaçlarının karşılanması hem eylemci işçilere büyük destektir, hem de onları eyleme zorlayanlara göz dağıdır.

PATRONLAR İŞÇİYİ YAKINDAN İZLER

Esasında başka işçiye destek olan işçi, kendi kendine de yardım etmektedir.

Bir işyerinde direniş varsa ve yandaki fabrikanın işçileri büyük bir vurdumduymazlıkla bu eylemi seyretmekle yetiniyorsa, kendi patronlarının karşısına dikilip hak talep edemezler ve hatta haklarını koruyamazlar. Patronlar, kendi işçilerinin başka işyerlerindeki işçilerle ilişkilerini gayet yakından izler ve onlara karşı tavrını biçimlendirirken onların bu konudaki tavrını da dikkate alır. Sendikasının çağrısına uymayan ve 1 Mayıs mitingine katılmayan işçiler, yandaki fabrikanın direnişçi işçileriyle dayanışma içinde olmayan işçiler, kendi ayaklarına kurşun sıkırlar.

GEMİLER ANCAK BİRLİKTE KURTARILABİLİR

Kapitalizm kendi zıddını yaratıyor; ancak bu süreci hızlandırmak gerekli.

Günümüzde sendikaların en önemli görevlerinden biri, sendikalı veya sendikasız işyerlerinde haklarını korumak ve yeni hak almak için mücadele eden işçilere destek verilmesi gerektiğini kendi üyelerine anlatmak ve bu konuda öncülük etmektir.

Kapitalizm, gemisini kurtaran kaptandır anlayışını yaymaya çalışır. Ancak sorunlar arttıkça, gemilerin ancak birlikte kurtarılabilceği öğrenilir. Bu öğrenme sürecinin hızlandırılmasında sendikaların görevi büyüktür.

İşçiler arasında dayanışma yalnızca eylemlere destek vermekle sınırlı değildir.

Türkiye’de 16 milyondan fazla işçi var; bunların ancak 1 milyonu toplu iş sözleşmesinden yararlanıyor. İşçilerin çok büyük bölümü yasal haklarını bilmiyor, bu nedenle önemli zararlara uğruyor. Verdiği bir açıklama kıdem tazminatını kaybediyor. Fazla çalışma ücretlerini alamıyor. Kolaylıkla işten çıkarılabiliyor, vb.

Bilen işçinin görevi, bilmeyene öğretmektir. İşçinin arkadaşı genellikle işçidir. Öğrenilen bilgilerin paylaşılması, işçiler arasındaki dayanışmanın en önemli unsurlarından biridir.

Kapitalizm günümüzde kendi zıddını yaratıyor; bireycileştirdiği ve bencilleştirdiği insanlar, kapitalizmin sonuçlarına karşı mücadele etmek zorunda kalınca, bireyciliği ve bencilliği aşmayı öğreniyor. Bu süreci hızlandıralım.